

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

(м. Харків, Україна)

МІНГЯЧЕВІРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Мінгячевір, Азербайджан)

УНІВЕРСИТЕТ МИКОЛАСА РОМЕРИСА

(м. Вільнюс, Литва)

МІДЛСЕКСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Лондон, Велика Британія)

РИЗЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

(м. Рига, Латвія)

УНІВЕРСИТЕТ ФІНАНСІВ І СТРАХУВАННЯ

(м. Софія, Болгарія)

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ

УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ

(м. Харків, Україна)

MINGACHEVIR
STATE UNIVERSITY

MYKOLAS ROMERIS
UNIVERSITY

МАТЕРІАЛИ

XVI Міжнародної науково-практичної конференції
**«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»**

25 листопада 2022 р.

Харків
2022

УДК 33

У збірнику представлено матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми та перспективи розвитку підприємництва».

Матеріали подано у авторській редакції. Редакційна колегія може не поділяти думок авторів. За достовірність даних відповідальність несуть автори.

Матеріали призначено для користування широкого кола зацікавлених осіб – науковцями, викладачами закладів вищої освіти, працівниками органів державної влади, підприємцями, здобувачами вищої освіти тощо.

Друкується за рішенням
Ради факультету управління та бізнесу ХНАДУ
протокол № 4 від 21 листопада 2022 р.

Редакційна колегія:

Голова:

Богомолов В. О. – ректор ХНАДУ, доктор технічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

Заступники Голови

Дмитрієв І. А. – проректор з наукової роботи ХНАДУ, доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України;

Шевченко І. Ю. – декан факультету управління та бізнесу ХНАДУ, доктор економічних наук, доцент.

Члени оргкомітету:

Дмитрієва О. І., д.е.н., доцент, завідувач кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ;

Криворучко О. М., д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту ХНАДУ;

Ковальова Тетяна Володимирівна, к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування ХНАДУ;

Шинкаренко Володимир Григорович, д.е.н., професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри менеджменту ХНАДУ;

Еюбов Вейсал Сейфал оглу, д.е.н., професор, проректор з наукової роботи Мінгячевірського державного університету (Азербайджан);

Ротомскіс Ірмантас, д.е.н., професор, заступник декана факультету економіки і управління фінансами Університету Миколаса Ромериса (Литва);

Картасова Єкатерина, PhD, доцент кафедри обліку та фінансів Університету Мідлсекса (Велика Британія);

Лаце Наталія, д.е.н., професор, завідувач кафедри корпоративних фінансів та економіки Ризького технічного університету (Латвія);

Брітченко Ігор Геннадійович, д.е.н., професор, професор Університету страхування та фінансів (Болгарія);

Романова Інна Анатоліївна, д. пед. наук, доцент, професор кафедри соціальної роботи і соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Нестеренко Валентина Юріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і підприємництва ХНАДУ, відповідальний секретар.

Проблеми та перспективи розвитку підприємництва:
Матеріали XVI Міжнародної науково-практичної конференції
(м. Харків, 25 листопада 2022 року). - Х.: ХНАДУ. - 2022. - 244 с.

Колектив авторів,
2022

РОЗВИТОК ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІЛУ АГРАРНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

Сідельнікова І.В., к.е.н., доцент

Сідельнікова В.К., к.п.н., доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Аграрний сектор національної економіки має значний інноваційний потенціал, здатний до самовідтворення та забезпечення економічного зростання. Однак, на відміну від розвинених країн, використання цього потенціалу є недостатнім, про що засвідчує багаторічне відставання українського агробізнесу за такими показниками, як врожайність зернових культур, продуктивність худоби тощо. Очевидно, що досягти підвищення ефективності аграрного виробництва як у найближчій, так і у віддаленій перспективі неможливо без інтенсифікації використання усіх складників інноваційного потенціалу.

Під потенціалом розуміють сукупність наявних можливостей, ресурсів, засобів, які можуть бути використані для досягнення певної мети [3, с. 467]. Поняття «інноваційний потенціал» трактується як наявність і готовність до застосування сукупності певних ресурсів з метою здійснення інноваційної діяльності. У цьому контексті «інноваційний» щодо потенціалу визначає, наскільки фірма спроможна виготовляти нову продукцію з кращими властивостями [5, с.130]. Інноваційний потенціал є основною категорією, яка відбиває стан інноваційного складника у розвитку будь-якого підприємства [1;2]. Він поєднує такі елементи, як природно-кліматичні, матеріально-технічні, наукові, кадрові та організаційні. Аграрний інноваційний потенціал розглядають як сукупність виробничих і невиробничих ресурсів, уміння їх раціонально поєднувати та використовувати для пропозиції на ринку нового товару і сприйняття його цільовим споживачем [4, с.104].

Важливим для інноваційного розвитку аграрного підприємництва є інтелектуальний потенціал, який необхідно розглядати через призму наявності високоосвічених фахівців у всіх сферах агропромислового комплексу, спроможних розробляти інновації, використовувати їх та реалізувати інноваційний продукт. Застосування інтелектуального капіталу виявляється в аграрному середовищі у більш складних формах, з огляду на природно-кліматичні та біологічні умови. Тому інтелектуальний капітал не завжди може бути гарантом досягнення високих результатів підприємницької діяльності, проте без такого потенціалу організувати ефективне інноваційне аграрне підприємництво практично неможливо.

Сучасний аграрний бізнес потребує інноваційної креативності кадрового потенціалу, однак, як свідчить практика, через систематичне недофінансування науки і освіти, аграрну реформу, яка призвела товаровиробників аграрного сектору до несприятливого фінансово-економічного стану, корупцію,

відсутність адекватної системи мотивації та стимулювання кадрів ці потреби не повністю задовольняються.

Необхідним базовим компонентом наукової аграрної інноваційної діяльності виступає запровадження інновацій у сільськогосподарське виробництво. Це можливо за умов наявності професіональних фахівців із практичним досвідом, міцної матеріально-технічної та дослідницької бази наукових установ, їхньої державної підтримки і фінансового забезпечення, високоефективної системи мотивації науковців-дослідників.

Процес інноваційної діяльності у сфері використання земельних ресурсів як важливого його складника передбачає освоєння агроекологічних методів землекористування, упровадження інноваційних ґрунтозахисних технологій і реалізацію протиерозійних заходів, обмеження використання хімічних засобів, мінеральних добрив.

Наявний інноваційний потенціал капітальних ресурсів аграрного підприємництва має забезпечити вищу продуктивність праці у розрахунку на одиницю сільськогосподарських угідь, ріллі, на умовну голову поголів'я худоби, виробництво продукції вищої якості та супроводжуватися зниженням собівартості аграрної продукції. Однак жодні технології не можуть вплинути на природні чинники у рослинництві й тваринництві, змінити їх біологічну плінність, тому тут доцільним є використовувати лише науково-технічні інновації, які здатні забезпечити проходження природно-біологічних процесів, ураховувати природно-екологічні й територіальні відмінності у сільському господарстві країни.

Важливим напрямком розвитку аграрного інноваційного підприємництва в сучасних умовах має стати його техніко-технологічне переоснащення. Особливо актуальним є стимулювання виробництва вітчизняної інноваційної техніки. До чинників, які гальмують розвиток вітчизняного аграрного машинобудування, належать: зниження платоспроможності аграрних виробників, перш за все дрібних; відсутність єдиного державного координаційного центру таких процесів; застосування тіншових схем в управлінні державними підприємствами вітчизняного сільськогосподарського машинобудування; недостатня підтримка критично важливих галузей та ін.

Література:

1. Володін С.А., Чекамова О.І. Теоретичні засади формування і реалізації інноваційного потенціалу в розвитку економіки. *Економіка АПК*. 2017. №5. С. 65–72.
2. Вороніна В. Л., Зюкова М. М., Артеменко А. Є. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства як засіб ефективного управління його розвитком. *Економічний простір*. 2020. №162. С. 57-62.
3. Енциклопедія бізнесмена, економіста, менеджера / за ред. Р. Дяківа. Київ : Міжнародна економічна фундація, 2000. 520 с.
4. Майовець Я. М. Інноваційний розвиток аграрного підприємництва в Україні : дис. ... к-та екон. наук : 08.00.01. Львів, 2018. 245 с.

МАТЕРІАЛИ
XVI Міжнародної науково-практичної
конференції
«ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМНИЦТВА»

25 листопада 2022 р.

Відповідальний за випуск

В.Ю. Нестеренко

Підписано до друку _____ Формат _____ Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman Суг. Віддруковано на ризографі Ум.друк. арк. _____ Обл.-вид. арк.

ВИДАВНИЦТВО

Харківського національного автомобільно-дорожнього університету

Видавництво ХНАДУ, 61002, Харків-МСП, вул. Ярослава Мудрого, 25.

Тел. /факс: (057)700-38-64; 707-37-03, e-mail: rio@khadi.kharkov.ua

Свідоцтво Державного комітету інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України про внесення суб'єкта
видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції, серія ДК № 897
від 17.04 2002 р.